

4. V záujme zaistenia medzinárodného postavenia ČSR prijali sme (zásadu) štátoprávnej kontinuity republiky s tým, že vnútropoliticky jednotlivé časti ČSR nemôžu nadväzovať na právny stav, vytvorený šesťročným politickým vývojom. Iba postupne bude možné nahradiť rozličné opatrenia, ktoré sú v rozpore s horejšími zásadami. Táto zásada je vyjadrená v § 2 nariadenia Slovenskej národnej rady č. 1/1944 Sb. n. SNR.

Skutočným vývojom v dôsledku potrieb zahraničného i domáceho odboja boli prekonané mnohé podstatné princípy ústavy z roku 1920 a revolučné orgány v zahraničí v nejednom ohľade sa od nich odklonily, sme preto toho názoru, že ústava ako celok toho času nemôže byť podkladom vnútro politickej úpravy pomerov ČSR.

5. V duchu týchto zásad pokladáme za samozrejmu a bezpodmienečne potrebnú čo najužšiu vzájomnú spoluprácu predstaviteľov domáceho a zahraničného odboja. Úspech tejto spolupráce vidíme v tom, že si, pokiaľ to okolnosti dovoľia, vopred obapolne oznámime podnikania a opatrenia zásadnej povahy.

6. Stanovisko československej vlády v telegrame č. 331—335 z 24. septembra 1944 ohľadne vládneho delegáta na oslobodenom území a jeho poverenia a plnomocenstiev⁵ považujeme za prekonané slovenským povstaním a terajším skutočným stavom, vedeným dľa spomenutých zásad. Stanovisko vlády v otázke pomeru vládneho delegáta voči domácim revolučným orgánom, najmä jeho absolútna nadriadenosť nad ľudovými domácimi orgánmi, prieči sa princípu demokracie a úplne znehodnocuje domáci odboj.

Prítomnosť člena vlády československej na našom území v záujme spolupráce vítame.⁶

ASNR Bratislava. SNR 1944, ze zápisu 9. zasedání, 29. 9. 1944. Průpis. — Též Slovenská národná rada, Bratislava 1949, str. 38—39.

nie - usnesenie v Bratislave 11. 10. 1944, Průpis. národ. rady, Bratislava, str. 600

[72]

1944, (září). Hnúšťa. — Organizační směrnice pro práci Národní milice v okrese.

1. Organizačný poriadok.

a) Okres NM sa kryje s obvodom politickým. Do okresu organizujú sa obce, ktoré počtom členstva dávajú predpoklad samostatnej jednotky. V čele stojí okresný veliteľ NM, zvolený okresným revolučným národným výborom. Okresnému veliteľovi podliehajú miestni velitelia. Na čele najmenej jednotky je miestny veliteľ NM. Z výcvikových príčin sa členovia NM zaraďujú do vojenských útvarov.

b) Služba organizuje sa podľa veliteľskej zásady výlučne cez veliteľov, a to vo forme rozkazov, ktoré podpisuje veliteľ alebo v jeho zastúpení veliteľov zástupca.

c) Členom Národnej milície môže sa stať:

1. člen KSS a Demokratickej strany,
2. mravne zachovalý,
3. politicky bezúhonný,
4. telesne schopný,
5. vekovej hranici od 40—60 roku — len vojak.

ad 2. Mravná zachovalosť rozumie sa v smyslu právnickom i občianskom. Nie je zachovalý ten, kto bol trestaný pre delikty, ktoré boli spáchané z pohnútok nízkych a nečestných.

ad 3. Pod politickou bezúhonnosťou rozumie sa kladný pomer k soc. ideám v duchu marx-stalinovskom (demokratickom).

⁵ Viz odstavec 1. a 2. dokumentu čís. 68.

⁶ Poměr k vládnímu delegátovi precizovalo předsednictvo SNR svým usnesením z 16. října, viz dokument čís. 82 spolu s pozn.

Vo veciach prijímania členov do NM je zakázané obchádzať predpísané podmienky. Priestupky sa trestú.

d) Zánik členstva:

1. Úmrtím, vyhlásením za nezvestného,
2. vylúčením (zánik členstva musí predchádzať discipl. pokrač.).

2. Funkcionári NM

- a) veliteľ
- b) zástupca veliteľa (ktorí sú podriadení okr. veliteľovi NM a ONV)
- c) členovia (plnia rozkazy veliteľa)

3. Povinnosti Národnej milície

Sriaďuje sa pre udržiavanie poriadku v obci, strážnej služby, zaistenie osobnej bezpečnosti a ochrany majetku verejného i súkromného. V prípade napadnutia obce nepriateľom zariadení budú tiež do boja, sú v priamom styku s bezpečnostnými orgánmi štátu (četníctva a polície). Strážnu službu v obci preberajú s dohodou vojenského veliteľstva, ktoré dočasne, kým nebudú zadovážené zbrane, tieto zapožičiava z prípadu na prípad (do stráží). Tým sa má umožniť, aby vojaci a partizánske oddiely mohli byť uvoľnení pre voj. účel. Inakšie majú byť ozbrojení poľovníckymi puškami, ktoré sú odvedené na četníckych staniaciach. Pušku sú oprávnení nosiť len v službe a k služobným účelom.

Veliteľ:

Dbá, aby život v jeho veliteľstve mal primeranú formu, je zodpovedný za dobré meno NM, menuje veliteľov družstiev, čiat a stotín atď. Organizuje a nariaďuje bezpečnostné a pomocné asistencie (obstaráva prvú pomoc) z vlastnej iniciatívy, na rozkaz predstaveného, i na požiadanie úradov. Vedie tajný a dôverný protokol, čo do spoľahlivosti členstva a občianstva.

Členovia:

Všetci členovia budú mať zpravodajské funkcie, ktoré zprávy budú podávať veliteľovi, ktorý ich podá ONV na ďalšie opatrenie.

Veliteľ vyberie prísahu od členov:

Prisahám a sľubujem na svoju česť a svedomie, že Česko-Slovenskej republike budem vždy verný a jej vláde poslušný, že budem všetky štátne zákony zachovávať, všetky svoje povinnosti mne uložené dľa platných zákonov a nariadení vykonávať pilne, svedomite a nestranne, vojenské veci neprežradím a vo všetkom svojom jednaní len prospechu štátu a záujmu služby budem dbať.

AÚD KSS Bratislava, čís. príř. 5801/53. Cykl. oběžník.

[73]

1944, 1. říjen. Banská Bystrica. — Článek povstalecké „Pravdy“ o úloze národních výborů při zajišťování masové účasti lidu v národně osvobozené boji.

Nielen úradovať...

Ešte slovo o národných výboroch

Boj na frontoch pokračuje dňom i nocou. Neprerušuje ho dážd a nepohoda. Tak isto musí bez prerušenia pokračovať činnosť na zabezpečení tohto boja za frontom. Ľud túži po tom, aby sme svoju národnú vojnu proti nemeckým votrelcom čím prv víťazne skončili, aby sme tlačiacich sa Nemcov čím prv odrazili a prešli do protiútok. Aby sme sa takto stali ozaj hodnými pomoci Červenej armády a aby sme po jej boku úplne vyhnali Nemcov zo Slovenska.

No na to je potrebné, aby sme si hodinu čo hodinu a deň čo deň stavali otázku, či je zaistená ozaj *masová účasť ľudu* na boji. Otázku si majú predkladať predovšetkým miestne a okres-